

**R. P. Francisci De Oviedo Madritani, Societatis Iesv,
Theologiæ Professoris, Cursus Philosophicus**

Ad Vnum Corpus Redactus

Philosophiæ R. P. Francisci De Oviedo Madritani Societatis Iesv Sacræ
Theologiæ Professoris Tomus II

**Oviedo, Francisco de
Lvgdvni, M.DC.LI.**

§. 5. Fortius exploditur eadem sententia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95526](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95526)

Quare, ait Ripalda, nostræ Societatis schola defumens efficaciam cognitionis ex defectu conditionatæ futuro, intelligenda est de cogitatione per se necessariò requisitâ ad actum. Vltimò concludit influxum actuale actus necessarij, seu liberi imperij voluntatis, & cogitationum in actû, ad quem necessariò non requiruntur, dicere veritates conditionatas suprà explicatas; influxum verò cogitationis seu actus voluntatis in actum qui non potest fieri sine illis, tantum dicere similitudinem eorum, quæ per se requiruntur ad effectum cum entitate ipsius effectus. His fideliter opinionem retuli Ripaldæ defumptam ex sect. 3. vbi eam tradit ex doctrina tradita sect. 5. ad argumentorum solutionem.

18 Laudo Ripaldæ opinionem, quam ingeniosè excogitauit & acutè explicuit Auctor, illi tamen non acquiesco, quia verbis pulchra omnino, re vacua est: rationem huius Auctoris solam & postea illum propriis impugnabo.

19 Probat sententiam sic explicatam, quia nullus alius superest modus quo explicetur influxus imperantis ab imperato. Infirmitas argumentandi modus, qui in defectum alius bonæ sententiæ vult suam principem constituere. Respondeo alium mihi superesse modum, quem postea dabo, & si mihi neque alicui alius superesset, responderem dato antecedenti negando consequentiam, & affirmarem verum modum, quo influunt actus imperantes in imperatos, omnibus fuisse ignotum, non enim ex eo quod veram rationem alicuius rei non inueniremus, sinistram aliam admittere debemus. Addit nos non posse apprehendere voluntatem exerceri per actum imperatum, influente in illum actum imperante per conditionatum euentum, quin apprehendamus actum conditionatum respicere extrinsecè finem operantis, ex quo inferretur ab illo explicari imperium voluntatis per conditionatum euentum. Respondeo non posse apprehendi actum imperantem influere in imperatum, quin imperatus respiciat extrinsecè finem imperantis, siue imperans influat in imperatum per euentum conditionatum, siue quocumque alio modo, non tamen rectè apprehendi actum imperantem influere in imperatum, medio conditionato euentu, ac proinde non apprehendi imperantem medio euentu conditionato respicere adhuc extrinsecè finem imperantis.

20 Tertiò probat suam conclusionem ex communi hominum apprehensione. Eo enim ipso, quod apprehendamus affectum alicuius finis totaliter mouere voluntatem, ita vt eâ motione positâ, voluntas operetur actum, non operatur motione deficiente, iudicamus voluntatem inductam fuisse ad operandum ex vi talis motionis, & donec ista perpendamus, non iudicamus voluntatem fuisse inductam ex tali motione. Præterea hac ratione iudicamus an consilium Petri fuerit efficax erga Ioannem: si enim illo posito videmus poni effectum, quem iudicamus non fuisse ponendum, si abesset consilium, rectè effectus consilio tribuitur: quod si videmus Petrum & Ioannem eandem rem cōsulere Antonio, & cognoscimus deficiente consilio Petri illam rem esse futuram permanente Ioannis consilio, dicimus consilium Petri efficax non fuisse, & effectum re verâ à consilio Ioannis dimanasse: ergo rectè ex his conditionatis euentibus arguimus influxum actus imperantis in imperatum.

21 Respondeo communem hominum apprehensionem rectâ Doctorum ratione debere corrigi vel approbari, qui tenentur rationem reddere illarum rerum, quas imperitum vulgus sine examine probat, quod in hac materia inquirimus, & ex hominum apprehensione desumi non potest. Aliud enim est, quotiescumque est talis euentus conditionatus est influxus; aliud influxum constitui per ipsum euentum conditionatum: primum enim etsi falsum, non omnino fundamento saltem apparenti destitutum est; secundum valde à ratione alienum, vt probabo: vltimò nego ex euentu conditionato posse sumi certam regulam ad influxum actus imperantis in imperatum cognoscendum, licet enim hæc sit bona consequentia: Posito actu imperante datur actus, qui non daretur illo deficiente: ergo actus imperans influit in imperatum: Hæc tamen non est bona: Posito actu imperante datur actus, qui daretur etiam si non esset actus imperans; ergo hic non influit in illum. Rationem hanc latius contra hanc opinionem postea expendam.

Contra hunc influxum actum imperantium in imperatos per euentum conditionatum sic arguo. Procedere modò actum, v.g. abstinentiæ ex imperio poenitentiae est aliquid modò absolute existens: ergo non potest consistere in euentu, qui non existit, sed qui existeret positi conditiones: quæ nunquam purificabitur, neque iam purificari potest, est enim euentus, ex quo sumitur influxus imperantis in imperatum, qui modò elicitur, negotio imperati, qui nunc esset si non daretur imperans, & imperatus, nunquam purificabitur conditio, quæ ex suppositione existentis imperantis implicat purificari, neque erit talis euenus ex defectu conditionis, & ex eo quod iam supponitur existentia actus imperati, quâ positi repugnat consequenter illius negatio. Antecedens est certum, quia actus imperatus de facto hic & nunc ab imperante procedit. Consequentia videtur necessaria: id enim quod existit, non potest identificari cum euentu, qui non existit, neque existet; sed tantum existeret. Verge eandem rationem: euenus ille absolute non existit, & verè de illo dicitur, nunc absolute non est: de influxu autem verè dicitur nunc esse: ergo euentus & influxus distinguuntur: de eadem enim re dici non potest absolute existere, & absolute non existere. Rursus arguo, Influxus vel consistit in toto illo complexo, si non esset actus imperans, non esset imperatus, ita vt identificetur cum conditione, & euentu sub ipsa futuro, vel tantum cum euentu: neutrum dici potest: ergo non potest in tali conditionato influxus consistere. Minorem probabo, conditio est negatio imperantis, & conditionatus euentus est negatio imperati: sed negatio imperantis non potest neque inadæquatè identificari cum influxu eiusdem imperantis, quia talis influxus essentialiter dicit imperantem actum; ergo essentialiter excludit illius negationem: ergo neque inadæquatè potest cum illa identificari: neque negatio imperati aliquo modo potest in ipsum actum imperatum influere, quia influxus in imperatum dicit essentialiter ipsum actum imperatum excludentem negationem sui.

Dices influxum in actum imperatum connotare existentiam absolutâ actus imperati, quæ non opponitur cum negatione conditionata eiusdem: Contra: negatio absoluta, & conditionata est eadem in diuerso statu seu diuerso modo cognita, & semper negatio dicit non esse eiusdem rei. Fateor tamen non opponi existentiam absolutam cum negatione conditionata, ita vt non possit esse existentia absoluta, & negatio conditionata, hoc tamen non prouenit ex eo quod non opponatur existentia cum illa negatione, quæ dicitur conditionata, sed ex eo, quod purè conditionatum non est, sed effectus: quod autem non est non opponitur, neque aliud destruit. Sed sciamus non opponi: nihilominus, quis dicit negationem actus in quocumque statu siue absoluto, siue conditionato consideratam influere in ipsum actum & eandem entitatem dependere à non esse sui: hoc sanè lumine naturæ plusquam falsum apparet, totique Philosophiæ, & hominum apprehensioni repugnans.

Mitius posset agi cum hac opinione, si diceret influxus non esse ipsum euentum conditionatè futurum, sed explicari per illum, & ex ipso inferri. Contra hunc dicendi modum, quo non semel vidi recentiores intendere huic difficultati satisfacere, sic obijciendum. Influxus ille non consistit in euentu conditionato, sed infertur ex illo: ergo est aliquid distinctum ab euentu conditionato; dicant huius sententiæ Auctores, quidnam sit illud. Respondent rem amplius non posse declarari. Credo in hac sententia rem vltià explicari non potuisse, nego tamen illam non posse magis explicari. Tandem reiciendus est hic modus cognoscendi influxum actus imperantis in imperatum, quia adhuc non potest deferuire euentus conditionatus ad hunc influxum inferendum vt supra tetigi & iam expendo, argumento contra prædictam sententiam valde efficaci.

Potest homo præueniri cogitatione sufficienti & efficaci ad eliciendum liberè actum independentem à quocumque imperio, potest simul præuenire cū imperio comitante cogitationem, & actû elicere, allectus cogitatione efficaci & imperio, vel tantum elicere actû determinatè à cogitatione, & non ab imperio, quod in principis huius Auctoris nequit negari, ex eo enim quod principia distincta ab imperio essent effectum habitura independentem ab illo, non im pediret

impeditur influxus imperij, fatetur enim num. 56. posse eundem actum adequatè provenire à duplici cogitatione; neque in alio extremo potest esse difficultas, quia imperium ex se nullam habet connexionem cum actu, & potest cum illo coniungi, ut sepe admisit hic auctor, & non influere in illum: tamen in utroque casu idem esset eventus conditionatus & diversus influxus; ergo ex euentu conditionato non semper rectè arguitur influxus. In utroque casu eundem fore euentum conditionatum probo: casu quo actus imperans nō influeret in imperatum, deficiente imperante permaneret actus imperatus, dummodo permaneret cognitio; casu autem quo influeret, etiam si auferretur idem actus imperans, dummodo permaneret cognitio, eodem modo permaneret actus imperatus, quia ut dicebam talis actus adequatè dependebat à cognitione; si verò cognitio tollatur, in quocumque casu, siue actus imperans influat, siue non influat, actus imperatus non permanebit, quia dependet essentialiter à cognitione: ergo quando actus imperatus, qui sine imperio potuit fieri, dependet adequatè à cognitione, eadem est veritas conditionata, siue imperans influat, siue non influat, ergo diversitas influendi non potest sumi ex diversitate veritatis conditionatæ, siquidem cum eadem veritate conditionata potest actus imperans influere & non influere.

26 Responderet aliquis casu, quo actus imperans non influeret in imperatum, ablato imperio, permanens actum cum eadem dependentia, quam antea habebat. Casu verò quo imperans influeret, non permanens actum eadem dependentia ab imperante, quam habebat, dum erat actus imperans, sed solum cum dependentia à cognitione. Annuo: sed inquiri quid sit actum habere existentem imperante dependentiam, quæ caret, illo imperante deficiente? quid, habere diversam dependentiam quando existit imperans, & quando non existit, hoc est, quid sit existente sola cogitatione actum existere ex vi solius cogitationis, & existente cogitatione, & imperio aliquando existere actum ex vi cogitationis, & imperij, & aliquando solum ex vi cogitationis? Certè non est euentus conditionatus, quia in his casibus semper est idem conditionatus euentus.

27 Verge eandem rationem: Suppono posito actu imperante simul cum cogitatione ex se sufficiente mouere ad actum, & posito actu imperato provenire inadæquatè hunc actum ab illo imperio, & illà cogitatione; quæ suppositione facta, videtur non adde premi Ripaldam argumento supra facto, neque ex hac suppositione, aliquod deducitur inconueniens, sic enim rem necessariò semper contingere postea probabo, & per se contingere nullus negat: in hoc casu, si auferretur actus imperans, posset voluntas ab actu imperato cessare, quia ille dependebat à duplici causa inadæquata, & una ablata, et si alia potens esset adequatè illum producere, cum sit libera, potest talem actum non elicere. Deinde posset tali imperio ablato permanere idem actus qui antea imperabatur, & cogitatio, quæ in illum inadæquatè influere, incipere adequatè in illum influere, quia cum sufficiens sit illum elicere, & voluntas maneret, illo imperio ablato, libera ad actum elicendum, illum posset elicere eodem modo ac elicit plures actus sine aliquo imperio, quos eliceret ex vi imperij, si hoc haberet ad illos: ergo cum eodem influxu potest esse diversa veritas conditionata, & hæc est mala consequentia: ablato imperio permanet actus: ergo actus non dependebat ab imperio, quia actus qui antea dependebat ab imperio, potest modo permanere cum dependentia à cognitione. Nec valet responderi influxum imperij expectandum esse, non solum ex eo, quod illo ablato, & nullo alio substituente vices illius, non permaneat actus, quia in hoc casu id, quod potest fingi substitutum imperij est cogitatio, & hac deficiente necessario deficit actus, qui essentialiter ab illa dependet, siue sit, vel non sit, influat vel non influat, simul cum illa actus imperandi, qui sine illa nunquam poterit influere: ergo ex hoc euentu conditionato, si desit cogitatio ad actum non erit actus. Nihil potest inferri de influxu actus imperantis, quia hic euentus est necessarius, & generalis in quocumque casu.

28 Vires resumit ratio ex ipso exemplo, quod adducit Ripalda ad suam doctrinam confirmandam. Sepe quis precibus amicis præuentus, propriæ ratione motus rem facit, quam etiam si preces non existissent solum propria ratione

Francisc. de Ouedo Philosoph. Tom. II.

ductus faceret; sepe id facit precibus rogatus, quod à se numquam faceret, in utroque casu preces influunt, & in uno est verum dicere, si preces non existissent adhuc fieret res, ergo influxus precum non lumendus est ex his conditionatis euentibus, neque valet: hoc fieret si preces non existissent, ergo preces non influunt, licet bene iteratur, si preces non existissent, res non fieret: ergo preces in rem influunt: ergo eodem modo de imperio philosophandum est.

§. VI.

Propria sententia explicatur.

29 Placet asserere influxum actus imperantis in imperatum situm esse in coexistentia actus imperantis potentis in actu primo influere in imperatum, & actus imperati potentis in actu primo ab imperato dependere, & in negatione alicuius dependentiæ imperantis ab imperato, ex vi cuius illius influxus possit impediri. Rem tene: Assero actum, quo ego dico volo elicere actum charitatis perfectæ erga Deum propter meam iustificationem consequendam, influere in actum amoris Dei, nihil aliud esse, quàm esse simul in voluntate actum amoris Dei directum, & actum reflexum imperantem ipsum amorem potentem in illum influere, ita ut eo ipso quod actus imperans potens influere imperatum coniungatur cum imperato necessario sit prior illo, & in illum influat, ita ut suppositæ tali coexistentiæ aliter de potentia Dei absoluta contingere non possit. Dixi influxum consistere in coexistentia actus imperati cum actu imperante potente influere, neque vanè addidi particulam illam potens influere, non enim omnis actus reflexus, quo quis dicit, volo elicere actum misericordiæ, v.g. potest in ipsum actum directum influere: ad hoc enim ut actus reflexus possit influere in directum, requiritur ut nullo modo dependeat ab illo, quapropter si reflexus fuisset infusus ex præuisione directi in illum non posset influere, deinde ut actus imperans ex se non efficaciter possit influere in imperatum requiritur, ut potentia non solum sit potens, sed etiam libera ad talem imperatum, ac proinde actus imperans inefficaciter seu non efficaciter ex natura sua in consortio prædeterminationis vel cuiuscumque imperij efficacis libertatem ledentis influere non poterit, quod non habet imperium ex se efficaciter, quod etiam in consortio physice prædeterminationis influat in actum imperatum, quæ omnia sigillatim probabo. De actu imperante efficaci facile intelligitur conclusio tradita, cum enim semper actum efficacem imperantem actus sequatur imperatus, nihil prohibet in coexistentia utriusque influxum vnius in aliud constituere.

30 De aliis actibus imperantibus inefficaciter qui possunt esse sine actu imperato, non difficilius percipi potest mea sententia, quia licet actus imperans possit esse sine imperato, & in illum non influere, & actus imperatus sine imperato, & ab illo non dependere, non ex eo probatur posse actum imperantem & imperatum, simul coexistere, sine dependentia imperantis ab imperato, quin imperans in imperatum influat.

31 Conclusionem traditam probo. Positæ hac coexistentia actus imperantis independentis ab imperato, quolibet alio secluso superaddito rectè intelligitur, vnum actum ab alio dependere; ergo nihil aliud est necessarium ad hanc dependentiam, seu hunc influxum imperantis in imperatum constituendum. Antecedens probatur de ratione influxus non est entitas superaddita inter principium influens, & effectum, in quem principium influit: ergo ex hoc capite non requiritur entitas distincta ab imperato, & imperante, ut hic influat in alium. Deinde positis his duobus actibus rectè intelligitur in actu imperante aliquid propter quod constituatur per coexistentiam cum alio influens in illum, quod non sit in alio actu, videlicet esse actum reflexum respicientem alium tanquam obiectum, quod non reperitur in actu imperato, & aliquid reperitur in hoc, propter quod constituatur imperatus per coexistentiam cum imperante, videlicet esse actum directè respicientem suum obiectum, & non actum illum, à quo imperatur cuius tantum est obiectum: ergo positis his duobus actibus nihil requiritur, ut in actu secundo reflexus dicatur imperans, & directus imperatus.

32 Requiritur actum imperantem seu reflexum non dependere ab imperato ut sit prior illo, facile probatur, quia quantumvis imperans sit in actu primo prior imperato, si ex aliquo